

Список використаних джерел:

1. Зинченко Ю. П. Философско-психологические аспекты изучения репродуктивной функции / Ю. П. Зинченко // Вестник Московского университета. – Серия 7. Философия. – № 5. – 2003. – С. 53–61.

2. Даниленко Н. В. Психологічна готовність жінки до материнства: сучасні дослідження / Н. В. Даниленко // Наука і освіта. – 2004. – № 4–5. – С. 14–17.

Ковальчук Л.І.

студентка;

Мудрик А.Б.

*кандидат психологічних наук, доцент,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки*

**ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ
МІЖ УРГЕНТНОЮ АДИКЦІЄЮ
ТА ОЗНАКАМИ РОБОТОГОЛІЗМУ**

У сучасному світі, який розвивається досить стрімко, дуже важливо встигати за темпами соціуму. Науково-технічний прогрес стимулює високий інтерес до діяльності особистості, вимагаючи від неї максимальної активності, високої кваліфікації, різностороннього розвитку. Під впливом цих важелів суспільства виникає та широко поширюється явище ургентної адикції, яке проявляється як залежність від постійної нестачі часу.

Вивченням явища ургентної залежності займалися зарубіжні та вітчизняні науковці: А. Артемчук, А. Голева, Н. Дмитрієва [2], І. Зеленко, Є. Ільїн [1], Ц. Короленко [2], В. Ляудіс, В. Менделевич, В. Міллер, Н. Моргунова, В. Слюсарь, К. Стволигін, Н. Тассі [4], О. Шибко [3] та ін..

Однією з актуальних проблем в сучасній психології більшість спеціалістів упродовж останніх років не лише в Україні, але й у світі називають вивчення ургентної адикції як форми адиктивної поведінки особистості. Термін «ургентна адикція» був введений Н. Тассі у 1993 році після публікації одноіменної монографії [4]. У своїй роботі

авторка не представила дефініції досліджуваного нею терміну, але запропонувала основні характеристики, які властиві цій залежності. Серед них: жорсткий моніторинг часу з боку адиктів, реалізація життя на «високій швидкості», постійне прийняття всіх вимог, що пов'язані з роботою, відмова від особистого часу, нездатність радіти теперішньому моменту, емоційно негативне ставлення до майбутнього.

Ц. Короленко та Н. Дмитрієва справедливо зауважують, що «для ургентного адикта час стає тираном, який розпоряджається його життям і його контролером» [2, с. 130].

Ургентна залежність розвивається непомітно, під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів. У людини спочатку виникає відчуття спроможності виконати накопичені справи завдяки ентузіазму. Проте з часом ситуація змінюється: обов'язки зростають, а часу на їх виконання не вистачає. Людина намагається виконувати всю роботу, без відпочинку, витрачаючи свій особистий час, часто не досипаючи. Для ургентного адикта, як і для роботоголіка, патологічне захоплення роботою стає змістом життя, втечею від реальності [3, с. 67].

Саме з метою дослідження взаємозв'язку між рівнем ургентної залежності та ознаками роботоголізму було проведено дослідження, у якому взяли участь 30 осіб у віці від 17 до 22 років. У проведенні експерименту були використані наступні методики: методика «Діагностика ургентної залежності» О. Шибко, яка спрямована на виявлення загального рівня ургентної залежності та опитувальник «Роботоголізм» Є. Ільїна [1, с. 208], який дозволяє оцінити рівень залежності особистості від постійної професійної чи навчальної зайнятості.

Результати проведеного дослідження показали, що для 80% вибірки респондентів властивий помірний рівень ургентної залежності, слабкий рівень – у 17% та відповідно 3% мають сильно виражені ознаки ургентної адикції, яка демонструється в переживанні з приводу нестачі часу, у відчутті сповільненості та у бажанні прискорити темп подій.

За підсумками отриманих даних дослідження за опитувальником Є. Ільїна виявлено ознаки роботоголізму у 77% студентів, у 23% досліджуваних такі ознаки відсутні.

На основі результатів використаних методик дослідження ми провели кореляційний аналіз. За допомогою коефіцієнта Пірсона обчислили показник кореляції $r = 0,46$, що свідчить про тісний кореляційний зв'язок між рівнем ургентної залежності та ознаками

роботоголізму. В цьому випадку можна говорити про те, що чим більше студенти завантажують себе завданнями та планують майбутні справи, тим більше у них проявляються ознаки ургентної адикції.

Підсумовуючи всі результати, можна змалювати особистість з ознаками роботоголізму та помірним рівнем ургентної залежності. Тобто студенти, які сумлінно ставляться до виконання самостійної роботи, постійно відчують, що не встигають виконати ту чи іншу навчальну справу, виявляють високий рівень навчальної діяльності. Постійне відчуття «браку часу» може бути наслідком нераціональної роботи, надмірною кількістю часу, витраченого на спілкування у порівнянні із часом, який відводиться на самостійну роботу. Таким чином, гіпотеза про те, що між ургентною залежністю та ознаками роботоголізму існує зв'язок, підтвердилась.

Таким чином, внаслідок вивчення та аналізу особливостей ургентної залежності у досліджуваних ми виявили та підтвердили її взаємозв'язок з ознаками роботоголізму. Для подальших наукових досліджень перспективою є поглиблення емпіричного вивчення психологічних особливостей схильності особистості до ургентної залежності.

Список використаних джерел:

1. Ильин Е.П. Работа и личность. Трудоголизм, перфекционизм, лень / Е.П. Ильин. – СПб.: Питер, 2011. – 224 с.
2. Короленко Ц.П. Психосоциальная аддиктология / Ц.П. Короленко, Н.В. Дмитриева. – Новосибирск: Изд. «Олсиб», 2001. – 251 с.
3. Ургентная аддикция как форма аддиктивного поведения личности / О.Л. Шибко // Психологический журнал. – 2006. – № 3(11). – С. 65-69.
4. Tassi N. Urgency Addiction / N. Tassi. – New York: A Signet Book, 1993. – 197 p.